

Notitie

Datum

10 juni 2021

Bijlagen

- 1 Overzicht status gemelde bevindingen
- 2 Overzicht GPvE realisatie na PI17

www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl

Onderwerp Bevindingenverslag IBAT-testronde 17-31 mei 2021
Datum 15 juni 2021

Aard van de behandeling:

Ter informatie

Het OGB wordt gevraagd kennis te nemen van:

- De bevindingen uit deze tussentijdse IBAT-beoordeling (uitgevoerd mei 2021)

Inleiding

Na de vorige testronde van het Interbestuurlijke Acceptatieteam (IBAT) (rapportage april 2021) is besloten de frequentie van de IBAT-testrondes te verhogen. Naar aanleiding daarvan is de afspraak gemaakt dat er iedere 6-7 weken een IBAT-ronde is, waarin steeds gedurende twee weken onderdelen van DSO-LV worden beproefd en ook wordt gekeken naar de werking van de keten als geheel. Daarnaast worden ook steeds bevindingen opgedaan met betrekking tot meer beheeraspecten, zoals incidentmanagement, het beschikbaar zijn van documentatie et cetera.

Rapportage vindt iets minder uitgebreid plaats dan voorheen en is meer een kort verslag en statusupdate. Deze en de komende testrondes moeten vooral worden gezien als voorbereidingen op de 'ultieme' IBAT-ketentest (end-to-end-procectest) op het IWT-MVP-niveau (inwerkingtredings-/*minimal viable product*-niveau) die naar verwachting in de loop van Q4 zal moeten plaatsvinden.

De bevindingen zijn vastgelegd en met TBO/OBO (tactisch beheerorganisatie / operationeel beheerorganisatie) gecommuniceerd. Aangezien we ook weten dat het IWT(-MVP)-niveau nog niet is bereikt, zullen daarover nu verder geen conclusies worden getrokken.

In deze IBAT-ronde is getest door de volgende bevoegd gezagen:

Provincies	Gemeenten	Waterschappen
Utrecht	Waalre	Zuiderzeeland
Zuid-Holland	Utrecht	
	Groningen	

Vanuit het Rijk was er deze ronde geen capaciteit om te testen. Verder valt op dat er minder bevoegd gezagen zijn gaan testen. Dit is deels vanwege de korte voorbereidingstijd, deels vanwege prioriteitstelling bij de verschillende bevoegd gezagen.

Bevindingen

Vrijwel alle testen en bevindingen zijn gedaan door de gemeenten. Voor provincies en waterschappen was de prioriteit om een omgevingsverordening te publiceren. Bij de vorige IBAT-ronde is gebleken dat grote documenten, met veel geo-gebieden niet gepubliceerd konden worden. Helaas is dat deze keer weer niet gelukt.

Van alle bevindingen is melding gemaakt.

Testbevindingen

De overige bevindingen in deze ronde komen daarom van gemeenten/VNG en vanuit een test die door het IBAT zelf is uitgevoerd ter beoordeling van de functionaliteit voor de *audit trail*.

Een groot aantal stappen in de keten werkt steeds beter:

- Bekendmaking en publicatie: Initiële levering van kleinere plannen, enkele mutatieberichten (ontwikkeling nog niet helemaal afgerond, voorbepoefd op kleine plannen) en de pons.
- De validaties van omgevingsdocumenten zijn verbeterd: er is nu één validatierapport voor LVBB en Ozon.
- Het maken en publiceren van toepasbare regels door een organisatie (samengestelde vragenbomen nog niet beproefd).
- Het ontvangen van verzoeken (STAM-berichten).
- Het starten, uitvoeren en beëindigen van een samenwerking.
- De performance van de viewer lijkt verbeterd.

Wel is ook weer een aantal kritische bevindingen gedaan, waarvan sommigen ook al eerder zijn genoteerd:

- Niet transparant validatieproces en onduidelijke (fout-)meldingen, wat zorgt voor onduidelijkheid / onzekerheid over de voortgang nadat een omgevingsdocument is aangeboden.
- De werking van de Stelselcatalogus is nog onvoldoende.
- De LVBB en DSO-viewer blijven aandachtspunten (ten aanzien van functionaliteit en begrijpelijkheid).
- Robuustheid/performance: soms gaat iets mis (vastlopen publicatie, niet aankomen STAM-bericht, hapering in de viewer) en het is onduidelijk waarom.

Beheer en ondersteuning

- De Service-organisatie is nog onvoldoende robuust (bijvoorbeeld ten aanzien van werkafspraken, service levels, ondersteunende software, integraal overzicht op incidenten en problemen).
- Bevindingen worden als incidenten verwerkt, terwijl een diepgaandere analyse voor probleemoplossing vaak lijkt te ontbreken.
- Doordat softwareleveranciers ook rechtstreeks met Operationele Beheerorganisaties (OBO's) communiceren en samenwerken (wat ook logisch is in deze fase) is het overzicht over issues en status niet compleet, waardoor sturing lastig is.
- Indieneren van meldingen ontvangen niet altijd een reactie, hebben soms het gevoel dat OBO's ook niet weten wat ze met een melding moeten of krijgen een afmelding/oplossingsbericht, maar dan werkt het nog niet.
- Er is onvoldoende ketenregie en het ontbreekt aan een integrale 'oplostafel' voor bevindingen. Hierdoor wordt er soms gefragmenteerd en niet in samenhang gehandeld.

- De snelheid waarmee bevindingen worden opgepakt is vaak onvoldoende. Hierdoor komt de testvoortgang gedurende een testperiode in gevaar.

De planketen

Zoals in de inleiding van deze paragraaf is aangegeven heeft het publiceren en tonen van de omgevingsverordening van waterschap en provincies te maken met een blokkerend issue. Dit heeft hoogstwaarschijnlijk te maken met het grote aantal en de complexiteit van geografische werkingsgebieden in de ontwerpverordeningen. Maar ook op andere terreinen blijft de planketen (de hele keten, van plansoftware tot en met DSO-LV) zorgen baren. Gesprekken die zijn gevoerd met TBO, OBO's, KOOP (Kennis- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties) en Kadaster, bevoegd gezagen en softwareleveranciers hebben meer inzicht gegeven in de problematiek, waaronder (naast de hiervoor al genoemde testbevindingen):

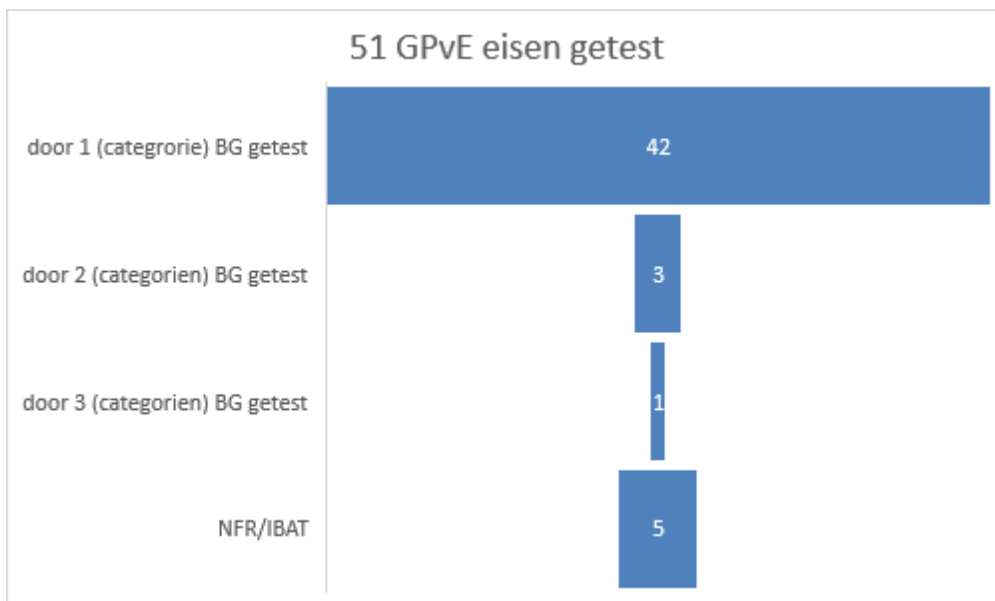
- Er is geen stabiele en goed testbare situatie: software van leveranciers en van DSO-LV is nog in ontwikkeling.
- De ruimte die de standaard biedt, waardoor leveranciers zelf invulling geven, analyse van fouten veel tijd kost en DSO-LV verschillende 'dialecten' moet ondersteunen. Niet alle ruimte van de standaard wordt ondersteund en de instructies die bevoegd gezagen gebruiken, leiden maar beperkt tot inperking of duidelijkheid over de ruimte van de standaard.
- Business processen bij bevoegd gezagen (inclusief op te nemen informatie bij een document) die niet goed afgestemd lijken met de mogelijkheden die DSO-LV biedt. Er zijn zorgen bij de deelnemende over onder andere grote plannen met veel geo-gebieden, het gebruik van normwaarden, werken van mutatiescenario's, bijlagen).
- Complexiteit en ontwikkeldruk bij leveranciers.

Ook is geconstateerd dat er tussen softwareleveranciers en ontwikkelaars DSO-LV vaak onbegrip is over gemaakte keuzes, dat er verschillende verwachtingen bestaan over gewenste en geleverde functionaliteit en dat in het algemeen het publiceren van plannen als zeer complex wordt ervaren.

Toetsing aan Globaal Programma van Eisen (GPvE)

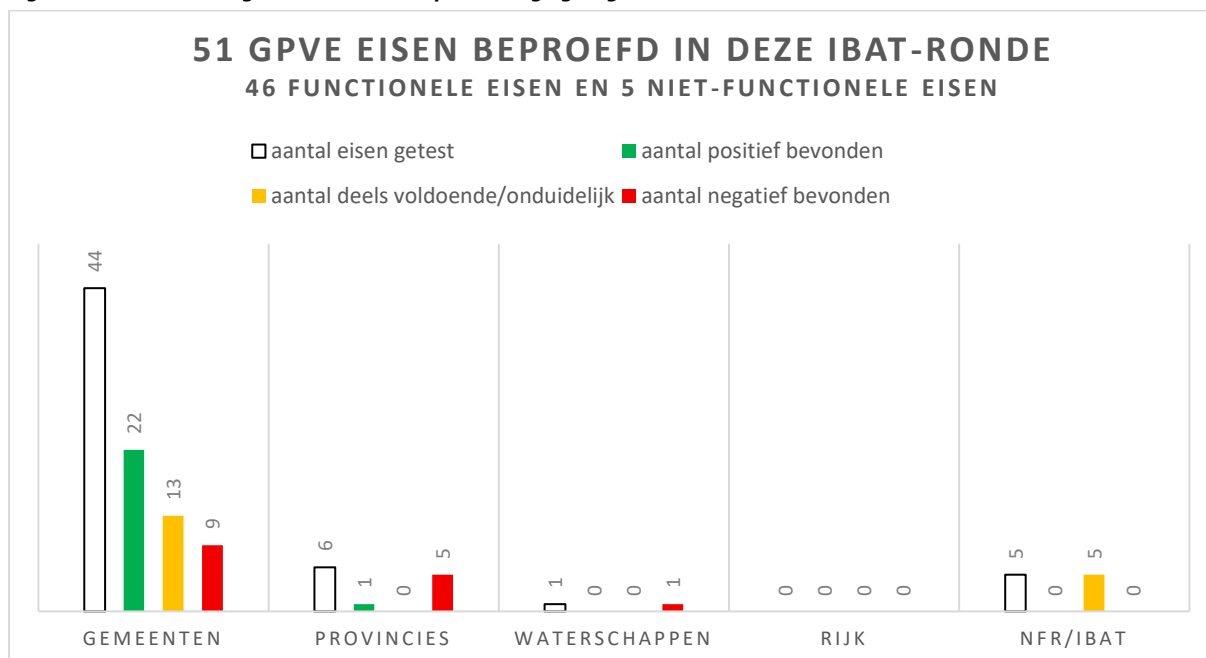
In deze testronde zijn 51 GPvE eisen getoetst. Het ging hierbij om 46 functionele eisen, die voornamelijk door gemeenten zijn beproefd en om 5 niet-functionele eisen die betrekking hadden op de *audit trails* in het stelsel. Deze eisen zijn 1 of meer keer getoetst door (groepen van) bevoegd gezagen, zoals 'de groep gemeenten'.

Figuur 1. Overzicht van aantal eisen die door 1, 2 of 3 (groepen van) bevoegd gezagen of door IBAT (non functional requirement) zijn getoetst

In onderstaand schema is per bevoegd gezag weergegeven hoeveel van de geteste eisen voldoen, niet voldoen, of deels voldoen (of waar onduidelijkheid over bestaat). Het komt voor dat verschillende bevoegd gezagen tot een verschillend oordeel komen, deels veroorzaakt doordat de eisen niet altijd ondubbelzinnig zijn geformuleerd.

Figuur 2. Overzicht van geteste GPvE eisen per bevoegd gezag

Ontvangen meldingen TMR

In totaal zijn er 74 meldingen ontvangen. Een aantal betrof bevindingen ('incidenten') tijdens het testproces en een ander aantal bevatte de oordelen gericht op het GPvE. Alle bevindingen zijn beoordeeld en doorgezet naar het juiste behandelteam. Een overzicht staat in Bijlage 1.

De komende testronde

De volgende testronde is gepland van 5 juli tot 16 juli 2021.

Aandachtspunten voor deze testronde voor het IBAT:

- Betere en completere testontwerpen opstellen (met meerdere testscenario's, ook interbestuurlijk).
- Duidelijker onderscheid maken in de voorbereiding op de IBAT-periode en de uitvoering van de testen.
- Omgevingsdocumenten vooraf beoordelen, zodat fouten in content niet leiden tot vertraging in de IBAT-periode.
- Kwaliteit van het melden van bevindingen verbeteren.
- Strakkere entry-criteria formuleren waar de opgeleverde software van DSO-LV aan moet voldoen voordat begonnen wordt met de IBAT-testen (denk aan beschikbaarheid van release notes en testrapporten).

Bijlage 1: Overzicht status gemelde bevindingen

Van: TBO Testmanager

In de periode 15 mei 2021 tot en met 31 mei 2021 heeft het IBAT end-to-end-procesten uitgevoerd. Op basis van de uitgevoerde testgevallen zijn bevindingen geconstateerd die zijn geregistreerd in het meldingenregistratietool TMR. Deze rapportage heeft betrekking op de geconstateerde bevindingen en de hieruit voortvloeiende conclusie(s) en is besproken met de coördinator van het IBAT.

Deze IBAT-testperiode is de eerst testperiode waarbij niet meer om de 12 weken getest is, maar in een frequentie van 6/7 weken. Dit maakt dat een groot aantal gemelde bevindingen nog niet voorzien is van een inhoudelijke terugkoppeling omdat de tijdsspanne hiervoor onvoldoende is. Het resultaat hiervan is dat er in deze rapportage niet inhoudelijk op de oorzaak gerapporteerd kan worden.

LET OP: Het aantal bevindingen geeft niet aan dat alle bevoegd gezagen volledig getest hebben en hierbij alle testgevallen uitgevoerd hebben. Het aantal bevindingen waarop gerapporteerd wordt heeft alleen betrekking op de daadwerkelijk uitgevoerde testgevallen binnen de huidige versie. Voor een overzicht van uitgevoerde testen en testgevallen wordt verwezen naar de IBAT-rapportage en de testontwerpen.

Ontvangen bevindingen

In totaal zijn er tijdens de IBAT-testperiode 74 meldingen ontvangen, hiervan zijn 22 meldingen door leveranciers aangemaakt en 52 meldingen zijn door bevoegd gezagen / koepelorganisaties aangemaakt.

Dagelijks heeft er op de bevindingen een analyse plaatsgevonden waaruit uiteindelijk naar voren is gekomen dat van de 74 ontvangen meldingen er 16 als wens zijn aangegeven en dat er 58 als bevinding zijn aangemerkt.

Tijdens de testperiode zijn er ook bevindingen opgelost, verduidelijkt, kwamen dubbel voor, of bleken achteraf gezien toch geen bevinding te zijn. In totaal zijn er in de testperiode 74 meldingen ontvangen. Hiervan zijn na sluiting van de IBAT-testronde 35 meldingen afgehandeld. De overige meldingen hebben betrekking op de volgende categorieën:

Tabel 1 meldingen/bevindingen IBAT ronde mei 2021, status per 11 juni 2021

Categorie	Aantal
Afgehandeld	35
In behandeling bij OBO	5
TBO funnel	1
In routatie-proces	11
Business Analyse	21
Product Management	1

Bijlage 2: Overzicht GPvE realisatie na PI17

Overzicht op basis van informatie programma DSO en geverifieerd/aangevuld door Huibert-Jan Lekkerkerk

Hieronder wordt een tabel getoond met de realisatie na PI-17 (per 31 maart 2021). Daarnaast is een overzicht opgenomen van *capabilities*, op basis van de roadmap (IWT-niveau), die na PI-17, gedurende het inregel- en oefenjaar, zullen worden gerealiseerd.

Op basis van GPvE gerealiseerd en verwacht

- De onderstaande tabel is gebaseerd op de, door het programma DSO aangeleverde, rapportage *20210428 GPVE Status realisatie basisniveau v0.98-5.xlsx*.
- Eisen die zijn overgezet naar de Doel Architectuur, Globaal Content Raamwerk of de Strategische Beheer Organisatie worden niet meegewogen.
- Er staan in totaal 183 eisen benoemd die te realiseren zijn voor basisniveau.
- In deze tabel zijn alle eisen van het basisniveau (inwerkingtreding – IWT) meegenomen.
- Eisen staan alleen op afgerond als deze voor 100% zijn ingevuld of als blijkt dat deze wel testbaar zijn maar nog (net) niet op 100% staan door bijvoorbeeld een te verschijnen versie van een standaard die geïmplementeerd moet worden. Van deze eisen is een apart overzicht opgenomen.
- Het percentage geeft aan hoeveel werk al is gerealiseerd ten opzichte van de totaal begrote inspanning.

Toelichting bij onderstaande tabel 2

Bijvoorbeeld Archivering en zorgplicht kent voor IWT-niveau 4 eisen die ingevuld moeten zijn. Eind maart 2021 was een van deze eisen volledig gerealiseerd. Om de resterende 3 eisen alsnog af te ronden wordt een inspanning verwacht die 2% van de totale inspanning voor deze eisen bedraagt.

Het voortgangpercentage openstaande eisen geeft derhalve een beter beeld van de voortgang.

Categorie		IWT (gerealiseerd na PI-17; 31 maart 2021)		
		Gereed	Openstaande eisen	Voortgang openstaande eisen
Archivering en zorgplicht	ARC	Nee	3	97%
OW-besluiten	ROD	Nee	11	75%
Beheer	BEH	Nee	5	98%
Oriënteren (informatie op maat)	ORN	Nee	11	88%
Eén loket	LOK	Nee	10	93%
Samenwerking	SAM	Nee	2	98%
Ingediende vergunningsaanvragen, meldingen en informatieplichten	RVM	Nee	2	80%
Stelselcatalogus Omgevingswet	SOW	Nee	1	95%
Stelselknooppunt DSO-LV	KNP	Nee	1	93%

Categorie		IWT (gerealiseerd na PI-17; 31 maart 2021)		
		Gereed	Openstaande eisen	Voortgang openstaande eisen
Indienen aanvragen, meldingen en informatieplichten	IND	Nee	2	99%
Inspire	INS	Nee	2	30%
Regelhelp	RGH	Ja	-	100%
Leverancier van omgevingsinformatie	IHN	Ja	-	100%
Open data en fair use van data	OPD	Ja	-	100%
Regelbeheer	RBH	Ja	-	100%
Toepasbare regels	RTR	Ja	-	100%
Raadplegen Informatie over de fysieke leefomgeving	RIF	Ja	-	100%

Wat opvalt is dat een flink aantal eisen, ca. 25% van het totaal nog niet (volledig) is gerealiseerd. Daarbij zijn er eisen waarvan per maart 2021 minder dan 50% gereed is gemeld.

Eisen die zijn opgenomen als testbaar maar waar nog wel aanpassingen worden verwacht door bijvoorbeeld uitkomsten van nieuw onderzoek of nieuwe versies van standaarden:

Eis	Omschrijving	Percentage gereed
ORN01	Via deze functie kan eenieder kennismaken van de juridisch geldende regels zoals vastgelegd in desbetreffende OW-Besluiten (besluit (en de bekendmaking daarvan) en geconsolideerde regeling). Hier worden nog steeds nieuwe Toepassingsprofielen omgevingsdocumenten (TPOD's) toegevoegd.	99
RGH01	Met deze functie kan eenieder op basis van activiteiten en locatie plichten (waaronder vergunning-, melding- en informatieplichten) alsmede voorschriften en maatregelen bepalen voor zover hiervoor toepasbare regels beschikbaar zijn. Hierbij wordt waar relevant rekening gehouden met de verschillende typen gebruikers. Er worden nog verbeteringen in de uitvoer doorgevoerd om deze nog gebruiksvriendelijker te maken.	99
LOK18a	Een gebruiker kan namens een ander een aanvraag doen door in de aanvraag waarvoor hij zelf is ingelogd aan te geven namens wie hij deze aanvraag doet.	99